

Επιστολή βόμβα του Πατριάρχη Σερβίας στον Οικουμενικό Πατριάρχη!

Του Αιμίλιου Πολυγένη

Πολυσέλιδο γράμμα προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο, όπου εκθέτει τα πορίσματα των συζητήσεων σχετικά με τις εκφάνσεις του εθνοφυλετισμού στη σύγχρονη Ορθοδοξία, των γενομένων στην Ιερά Σύνοδο Ιεραρχίας της Σερβικής Εκκλησίας, απέστειλε ο Πατριάρχης Σερβίας κ. Ειρηναίος.

Το Πρακτορείο Εκκλησιαστικών Ειδήσεων «Romfea.gr» φέρνει σήμερα αποκλειστικά στην δημοσιότητα, αποσπάσματα από την 15σέλιδη επιστολή του Πατριάρχη Ειρηναίου προς τον Πατριάρχη Βαρθολομαίο.

Αφορμή για τη σύνταξη του γράμματος στάθηκε η ανησυχία της Ιεράς Συνόδου και του Πατριάρχου για την ενότητα της Ορθόδοξης Εκκλησίας, μετά από παρεμβάσεις Ιεραρχών του Οικουμενικού Πατριαρχείου σχετικά με την εκχώρηση Τόμου Αυτοκεφαλίας σε Ουκρανικές σχισματικές οντότητες «παρά τὴν θέλησιν...τῆς Ρωσσοικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας..., ἐν ὀνόματι δὲ τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἐκκλησιαστικῆς μητρότητος ὡς καινοφανοῦς κανονικῆς παραμέτρου» καὶ ὅτι **«παρόμοιον ἐγχείρημα προγραμματίζεται καὶ διὰ τὴν σχισματικὴν "Μακεδονικὴν Ορθόδοξον Ἐκκλησίαν"»**.

«Ἡ αἴρεσις τοῦ ἐθνοφυλετισμοῦ συνιστᾷ μίαν τῶν οὐσιωδῶν κακοδαιμονιῶν τῆς συγχρόνου Ὁρθοδοξίας», αναφέρει μεταξύ άλλων το πολυσέλιδο γράμμα.

Επιπλέον, ο Πατριάρχης Σερβίας τονίζει ὅτι τα σύγχρονα εκκοσμικευμένα κράτη πειρώνονται να χρησιμοποιήσουν την Ἐκκλησία προς εξυπηρέτηση τῆς ἰδεολογίας καὶ τῆς ἐξουσίας αὐτῶν καὶ, για να πετύχουν τον σκοπὸ αὐτό, καταφεύγουν στον νοσηρὸ ἐθνοφυλετισμὸ καὶ τὸ εκκεκοσμικευμένο κρατικοκεντρικὸ φρόνημα, οἱ ὁποῖοι με τὴ σειρά τους «κατορθοῦσιν ἕν καὶ μόνον - τὸ ἐπαπειλῆσαι τὸν καθολικὸν καὶ οἰκουμενικὸν χαρακτήρα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, ἐν ταύτῳ ἄρα καὶ τὴν πηγαίαν ἀποστολὴν αὐτῆς πρὸς πάντα τὰ ἔθνη».

Ο Πατριάρχης Ειρηναίος γράφει: «Τὰ κράτη, ἔθνη καὶ ἔθνη, ἐν οἷς ζητεῖται μὲν σήμερον ἡ αὐτοκεφαλία, ἐν τῇ πράξει δὲ δρῶσι τὰ καθεστωτοκίνητα ἑπολιτικά σχίσματα, τὰ καὶ δικαιολογοῦντα ἀναφανδὸν τὴν ὀλέθριον δραστηριότητα αὐτῶν διὰ τῆς ἐπικλήσεως τῆς κρατικῆς καὶ ἐθνικῆς σκοπιμότητος (Ουκρανία, «Βόρειος Μακεδονία» Μαυροβούνιο...), εἶναι δημιουργήματα τῶν κομμουνιστῶν, σήμερα κατὰ τὸ πλεῖστον ἔχοντα ἀθέους ἐπὶ κεφαλῆς, ὡς ἐστὶν ὁ ἀβάππιστος καὶ ἄθεος κυβερνήτης τοῦ Μαυροβουνίου ἢ ὁ ἑπαμπεριληπτικὸς πιστὸς ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Οὐκρανίας, ὁ καὶ ἐν τῇ κανονικῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ παρὰ τοῖς σχισματικοῖς καὶ παρὰ τοῖς οὐνίταις ὀρώμενος. Οὗτοι δὲν ζητοῦσιν αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν διότι, ὑποτίθεται, εἶναι πιστὰ μέλη αὐτῆς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ὅπως χρηστικῶς, μᾶλλον δὲ καταχρηστικῶς, μεταχειρίζονται αὐτὴν πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς κοσμικῆς καὶ ἀθέου κατ' οὐσίαν ἰδεολογίας, ἐξουσίας καὶ χαμαιζήλων συμφερόντων αὐτῶν. Πρόκειται, ἐν ἐσχάτῃ ἀναλύσει, περὶ κακομεταχείρισεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς πίστεως».

«Εἶναι ἀραγε ἐπιτρεπτὴ ἢ συγκατάθεσις τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τοιαύτην κακομεταχείρισιν; Προωρισμένη οὐσία εἰς τὸ μεταμορφοῦν καὶ σώζειν τὸν πεπτωκότα κόσμον, ἐπιτρέπεται αὐτῇ τὸ συμμορφοῦσθαι καὶ εὐαρεστεῖν αὐτῷ»; - αὐτές εἶναι οἱ ἐρωτήσεις, τῆς ὁποίας ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας ἀπευθύνει, πρωτίστως, στο Οικουμενικὸ Πατριαρχεῖο, «τῇ Μητρὶ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ, καλουμένη, ἐν τῇ ἰδιότητι τῆς πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας, ὅπως κενωτικῶς καὶ θυσιαστικῶς διακονῇ τῇ ἐνότητι τῆς Ἐκκλησίας».

Κατὰ τὴ γνώμη τοῦ Πατριάρχου Σερβίας κ. Ειρηναίου, «ὕφ' οἴασθ' ἴποτε συνθήκας, ἐπιδράσεις καὶ πιέσεις, δὲν ἐπιτέτραπται αὐτῇ τὸ προβῆναι εἰς οἰανδῆτινα ἐσπευσμένην ἐνεργεῖαν δυναμένην ἐπενεγκεῖν ζημίαν τῇ πανορθόδοξῳ ἐνότητι, μάλιστα δὲ καὶ παρατεῖναι τὴν ζωὴν τῶν σχισμάτων, ἅτινα, κατὰ τᾶλλα, ἐφίεται, ὅπως θεραπεύσῃ καὶ ὑπερκεράσῃ».

Αναφερόμενος στὴν Ουκρανία, ὁ Πατριάρχης Σερβίας χαρακτηρίζει ὡς «λίαν κινδυνώδης - ἢ καὶ καταστροφικὴ, ἐνδεχομένως δὲ καὶ μοιραία – διὰ τὴν ἐνότητα τῆς ἁγίας Ὁρθοδοξίας» πρᾶξη «ἀθώσεως καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν σχισματικῶν εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐπισκόπων, ὅλως ἰδιαίτερος δὲ τοῦ ἀρχισχισματικοῦ, τοῦ 'πατριάρχου' Κιέβου Φιλαρέτου Ντενισένκο, καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς τῆς μετὰ τῶν σχισματικῶν κοινοτήτων λειτουργικῆς καὶ κανονικῆς κοινωνίας, ἄνευ τῆς αὐτῶν μετανοίας καὶ ἐπανόδου εἰς τὴν ἐνότητα μετὰ τῆς ἥς ἀπεσκίρτησαν Ρωσικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, δίχα συναιέσεως τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας καὶ χωρὶς τοῦ μετ' αὐτοῦ συντονισμοῦ».

Επίσης ὁ Πατριάρχης Σερβίας υπογραμμίζει ὅτι ἡ παρέμβαση τοῦ μακαρία τῆ λήξει γενομένου Γρηγορίου Ζ' στα τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ στάση αὐτοῦ πρὸς τὸν ἅγιον Πατριάρχου Τύχωνα (τὸν ὁποῖον προέτρεπε νὰ παραιτηθεῖ), ἡ υποστήριξη πρὸς τὸ σχίσμα τῶν 'ανακαινιστῶν' τῆ δεκαετία 1920, σε καμία περίπτωση θὰ ἔπρεπε νὰ χρησιμεύσει ὡς παράδειγμα πρὸς μίμηση.

Σύμφωνα με τὸν συντάκτη τοῦ γράμματος, ἡ πρᾶξη ἀποκαταστάσεως τῶν Ουκρανῶν σχισματικῶν «θὰ ἐσήμαινε σύναμα ἀφιλάδελφον στάσιν πρὸς τὴν μαρτυρικὴν ἐν ταῖς ρωσικαῖς χώραις Ἐκκλησίαν», κάτι τὸ ὁποῖο σε καμία περίπτωση ἀναμένει ὁ Ἅγιος Σερβίας «παρὰ τῆς μαρτυρικῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας».

Σχολιάζων τὴ θέση γιὰ τὴ δῆθεν υπαγωγή τῆς ἱεράς Μητροπόλεως Κιέβου στὴ δικαιοδοσία τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὅτι «ἀνῆκεν εἰς αὐτὴν διηνεκῶς», ὁ Πατριάρχης Εἰρηναῖος διερωτᾶται, «πῶς ἐξηγεῖται τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Μόσχα τόσον μακροχρονίως, ἐπὶ τρεῖς ἑκατονταετίαι καὶ πλέον, ἐξῆσκει – καὶ νῦν ἐξασκεῖ - δικαιοδοσίαν ἐπὶ τοῦ Κιέβου ἄνευ διαμαρτυρίας ὁποθενδῆποτε, τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας συμπαραλαμβανομένης;» γιὰ νὰ καταλήξει ὅτι «αἱ διαθέσιμοι ἱστορικαὶ πηγαὶ δὲν ἐπιβεβαιοῦσι τὸν ἰσχυρισμὸν περὶ τῆς ἐν τοῖς πράγμασιν ἀναρμοδιότητος τῆς Μόσχας διὰ τὸ Κίεβον».

Ἀκόμη υπενθυμίζει τὸ υφιστάμενο στὴν ἱεροκανονικὴ παράδοση καὶ πρᾶξη κριτήριον 'τῆς ἀρχαιότητος', τῶν 'παλαιῶν ἐθῶν', 'τῶν ὑπὸ πάντων παραδεδεγμένων σχέσεων', τὰ ὁποῖα υποστηρίζουν τὰ ἐκκλησιαστικὰ δικαιώματα τῶν Ρώσων ἐπὶ τοῦ Κιέβου.

Ὁ Πατριάρχης Εἰρηναῖος υπενθύμισε ὅτι ἡ Σύνοδος στὴν Κρήτη ἐπεκύρωσε τὴν ὑπαρξὴ τῶν δεκατεσσάρων αυτοκεφάλων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν στα σημερινὰ κανονικὰ ὅρια αὐτῶν.

«Διὰ τῆς ἐν λόγῳ διαπιστώσεως τῆς ἐν Κρήτη Συνόδου ἐπιβεβαιοῦται οἰκοθεν (implicite), ὅτι ἡ αὐτόνομος Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας καὶ ὅτι αὐτόχρονα ἀνήκει αὐτῷ ὀργανικῶς».

Τονίζων τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως τυγχάνει ἐξ ἴσου Μήτηρ Ἐκκλησία καὶ τοῦ Κιέβου, καὶ τῆς Μόσχας, καὶ τοῦ Πεκίου, καὶ τοῦ Τυρνάβου καὶ ἐτέρων, ὁ Πατριάρχης Σερβίας ἐπισημαίνει: «Ἡ τιμὴ καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς ἐκκλησιαστικῆς μητρότητος δὲν παρέχει, ἐν τοσοῦτῳ, τῇ Ἐκκλησίᾳ Μητρὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀψηφῆσαι ἢ, πολλῶ μᾶλλον, τοῦ ἀμφισβητῆσαι τὰς ἱστορικῶς σχηματισθείσας αὐτοκεφαλίας καὶ δικαιοδοσίας».

Ἐκ τῶν λεχθέντων συμπεραίνεται ὅτι τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἀδυνατεῖ νὰ αποφασίσῃ αὐτοδικαίως, ἐρήμην τῶν Ἐκκλησιῶν Σερβίας καὶ Ρωσίας, περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχρίδων καὶ τῆς ἱεράς Μητροπόλεως Κιέβου ἀντίστοιχα.

Το γράμμα τονίζει ότι η διαδικασία αποκτήσεως και ανακηρύξεως νέων αυτοκεφαλίων συμφωνήθηκε από τις κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες.

Προβλέπει ότι η Κωνσταντινούπολη θα είναι απλός συντονιστής του θέματος. Αφού δεχθεί την πρότασιν από Εκκλησίαν τινά σχετικά με την χορήγησιν αυτοκεφάλου σε επαρχίες τινές της τελευταίας, ανακοινώνει το θέμα σε όλες τις αυτοκέφαλες κατά τόπους Εκκλησίες, έπονται διαβουλεύσεις και το θέμα διευθετείται σύμφωνα με την κοινή απόφαση αυτών.

«Τὸ σχετικὸν οριστικὸν ἐπίσημον κείμενον ἐδημοσιεύθη ἐν ταῖς σελίσι τῆς περιοδικῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐν Σαμπεζῦ Κέντρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Συνοδικὰ».

Ο Πατριάρχης Σερβίας υποδεικνύει: «Αὕτη εἶναι ἡ παγκοίνως ἀποδεκτέα καὶ ἀποδεκτὴ τοποθέτησις τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ οὐχὶ ἡ θέσις ἐνὸς ἐκ τῶν ἱεραρχῶν τῆς καθ' Ὑμᾶς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας, ὅτι ὁ Οἰκουενικὸς Θρόνος μόνος, ἐρήμην τῶν ὑπολοίπων, ἄνευ τῶν ἴσων (sine paribus), χορηγεῖ ἢ ἀφαιρεῖ αὐτοκεφαλίας, ἐνεργῶν μάλιστα οὕτως χιλίοις τριακοσίοις καὶ πενήκοντα συναπτοῖς ἐνιαυτοῖς (!)».

Σε ἄλλο σημεῖο ο Πατριάρχης Ειρηναῖος απευθύνεται πρὸς τον Οικουμενικό Πατριάρχη ως εξής: **«Οὐδόλως γεννᾶται, Παναγιώτατε, ἐν τῷ νοῖ ἡμῶν, οὐδ' ἀκροθιγῶς μάλιστα, ἡ ἐπιθυμία καὶ πρόθεσις, ὅπως θίξωμεν ἢ λυπήσωμεν Ὑμᾶς ποσῶς, ὑποχρεούμεθα ὅμως, ὅπως ὑπομνήσωμεν Ὑμῖν καὶ τὴν ὑπόσχεσιν Ὑμῶν, δεδομένην ἐν Σαμπεζῦ Γενεύης παρουσία τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, - παρουσία, ἐπομένως, καὶ τῆς ἡμῶν μετριότητος, - ὅτι δὲν μέλλετε ἐπεμβῆναι εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας Οὐκρανίας».**

Μεγάλο ενδιαφέρον αποδίδει το γράμμα του Πατριάρχου Σερβίας και στον κίνδυνο παραβιάσεως των δικαιοδοσιακῶν δικαιωμάτων της οικείας αὐτοῦ Εκκλησίας ἐπὶ του Μαυροβουνίου, ὅπου, ἡ ἐστερημένη τῆς θείας χάριτος παρασυναγωγή ἢ σέκτα, ονομάζει ἑαυτὴν Ἐκκλησία Μαυροβουνίου, ... «καὶ δίκην τῆς ἐν Σκοπιοῖς πρεσβυτέρας 'ἀδελφῆς' αὐτῆς, πιστεύει καὶ διασαλπίζει, ὅτι μετὰ τὴν χορήγησιν τοῦ αὐτοκεφάλου εἰς τοὺς Οὐκρανοὺς σχισματικοὺς, μέλλει καὶ αὐτὴ λάβεῖν τὴν ἀναγνώρισιν καὶ τὴν αὐτοκεφαλίαν».

Μιλώντας για τους αρχηγούς των σχισμάτων στο Μαυροβούνιο και την Ουκρανία, ο Άγιος Σερβίας συμπεραίνει ότι η περίπτωση του Μαυροβουνίου έχει σχέση με εκείνη της Ουκρανίας, και ότι ο μη κανονικός κλήρος της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας και της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου ευελπιστεῖ να αποκατασταθεῖ ομοῦ με τον Ντενισένκο.

Ο Πατριάρχης Ειρηναῖος πιστεύει ότι κάτι τέτοιο ἀπὸ νομοκανονικῆς ἀπόψεως θα ἦταν τραγελαφικῶς παράλογο.

Ἐν κατακλείδι ο Προκαθήμενος της Σερβικῆς Εκκλησίας καλεῖ τον Οικουμενικό Πατριάρχη να εἶναι επιφυλακτικός, ευχόμενος ταυτοχρονα ο Χριστός να χαρίσει ρώμη στην Μητέρα Εκκλησία «εἰς τὸ μὴ ὑποκύψαι πιέσεσι καὶ τὴν ἄνωθεν σοφίαν εἰς τὸ διαμεῖναι αὐτὴν ἀεὶ καὶ ἔσαι πιστὴν πρὸς ἑαυτὴν, πρὸς τὴν ἀποστολὴν καὶ διακονίαν αὐτῆς».

<https://www.romfea.gr/epikairotita-xronika/23581-apokleistiko-epistoli-bomba-tou-patriarxi-serbias-ston-oikoumeniko-patriarxi>

<https://www.imdleio.gr/diaf/2018/patr.Serbias-Ukr.pdf>